

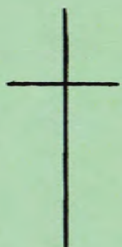
Paabolaisten Sukuseura ry.

JÄSENLEHTI N:O 16

Maaliskuu 1992

S i s ä l l y s:

Johannes Paavolainen kuollut.....	2
Kivennavan kirkkomäellä juhannuksena 1991.....	3-6
Kenen Katri Paavolaisen hautakivi?.....	7-8
Maria Paavolainen (muistelmia).....	9-12
Sukumme vanhin.....	13
Sukellus menneisyyteen.....	14-18
Tuttipullo blues.....	19
Keulakuva.....	20-21
Lintuharrastukseni.....	22-28
Outo kirje Hauhon Laurin postilaatikossa.....	29-31
Sukukokous ja -juhla.....	32
Kutsu sukukokoukseen.....	33
Johtokunnan jäsenten osoitteet ja puhelinnumerot.....	34

SUKUSEURAN KUNNIAJÄSEN

JOHANNES VILHO
PAAVOLAINEN

s. 5.7.1907

k. 26.1.1992

KIVENNAVAN KIRKKOMÄELLÄ JUHANNUKSENA 1991

"Mänkää kirkkomääl ja veisatkaa suvi-virsi nii, ett mäk raikuu", olimme saaneet evästykseksi vanhalta karjalaiselta sukulaiselta Kivennavan matkaa suunnitellussamme.

Nyt olimme nousemassa Kivennavan kirkkomäkeä viettääksemme siellä hartaushetken. Oliko tämä totta? Kangasalan kivennapalaiset olivat tätä tilaisuutta jo pitkään valmistelleet, mutta voisiko se kuitenkin toteutua? Hetki tuntui epätodelliselta. - Entinen oli kirkkomäki, tie samalla paikalla, esi-isiemme ja -äitiemme tiiviiksi tallaama tie.

Vaahterapuusto oli harventunut tien vierestä, kuitenkin muutama entinen puu ryhdikkäänä "seisoo se uhmaten aikaa" - mitä ne olivatkaan nähneet, sen voimme vain aavistaa. Astelimme hartaasti mäkeä ylös. Tietysti nuo yli 50 vuotta tuntuivat askelissamme, mutta nyt ei ollut vaivojen muistelemisen aika, jalka sentään nousi. Nyt oli jokainen askel muistoja täynnä, aistimme tämän maiseman. Tämän hetken halusimme säilyttää muistoissamme lopun ikämme - olipa joukossamme matkalainen, jonka elinpäivät ehkä olisivat vähäiset, mutta leikkauksesta herättyään oli ollut ensimmäisenä kysymys: "Elänks mie viel nii kauva, et ehin käyvä Kivennaval?"

Nousimme mäkeä. Aivan itsestään katse löysi Linnanmäen, tuolla jatkui Terijoen maantie Tirttulan kautta Polviselälle, niin sinne... Polviselän harju katkaisi näkyvyyden, mutta tiesimme ja tunsimme sen, melkein näimmekin. Tuolla meni tie Raivolaan. - Pitäjäsentupaa ei ollut, ruohikko vain sillä kohtaa ja muutama pensas, kaunis vaahtera tuvan nurkalla. Tie nousi suoraan vielä kohti entistä kirkkoamme, mutta Pitäjäsentuvan ja kirkkomaan väliin keskelle tietä oli rakennettu jokin rakennus, kulttuuritalo, meille vieras, mutta nykyisille asukkaille keskeinen rakennus. Siinä se

seisoi keskellä tietä, mutta mihin johti tuo sen ohi oikealta lähtevä pieni polku? Sitä polkua alkoi nyt harras matkaaajien joukko nousta, viisi autollista kivennapalaisia ja heidän jälkeläisiään. Ne jotka olivat uskoneet tämän tilaisuuden toteutuvan, olivat pukeutuneet kansallispukuihin. Polku kohosi kirkkomäen oikeata sivua kohti mäen korkeinta kohtaa. Kirkon kohdalla oli torni, mutta ei kuitenkaan kirkon torni, vaan vesitorni - ehkä se siunattuun maahan rakennettuna antoi elävää vettä janoaville. Pieni ruusupensas kasvoi polun vieressä, ja joku tunnisti sen viime sodan sankarihaudan paikalla kasvavaksi. Polku johti meidät korkealle pensastoa ja pientä puuta kasvavalle paikalle, josta avautui maisema yli tuon ikävöidyn seudun, kauas Kanneljärven, Uudenkirkon, Viipurin suuntaan. Siinä seisoi kirkkomaamme ainoa hautakivi, Katri Paavolaisen puhutteleva muistomerkki, johon nykyisetkin kirkonkylän lapset olivat vieneet kukkakimppuja. Oliko kiveen kuvattu äidin ja lapsen jäähyväishetki niin vaikuttava, että se kivi oli saanut jäädä muistuttamaan kauniista kirkkomaastamme? Se oli nyt symboli, juhlapaikkamme.

Mäki alkoi täytyä juhlaväestä, seisoiimme, katselimme ja kuuntelimme, visersivätkö linnut yhä pyhän puistomme puissa. Silloin alkoivat kaikua oman, vanhan kirkkomme kellot. Tunsimmehan me nuo heleät, hartaat soinnut, jotka olivat kaikuneet kilomet-

rien, kymmenien kilometrien päähän - silloin - yli 50 vuotta sitten! - Olivatko nuo vuodet nyt pois pyyhkäistyt, vai oliko kirkonkellojen ääni kohonnut pilviin ja soi nyt yli ajan rajan? Seisoimme omalla kirkkomäellä, maisema ympärillämme sama, ympärillämme tuttuja kasvoja - tämä on totta, tuo siintävä avaruus silmiemme edessä, maisema, jota olimme vuosikymmenet kaivanneet, näistä näkymistä olimme lapsillemme yrittäneet kertoa, tätä seutua olivat vanhempamme itkien ikävöineet. Tällä mäellä ei ollut 50 vuoteen saanut Jumalan nimeä mainita - ja nyt me olimme täällä ja kirkonkellojen kaiku soi menneisyydestä. Kellojen ääni himmeni (ääninauhalla), mutta nyt alkoi suvivirsi, ensin kaksi kaunista miesääntä aloitti laulun, johon yhtyi pian koko joukko kirkkomäellä:

Jo joutui armas aika ja suvi suloinen
kauniisti joka paikkaa koristaa kukkanen.---

--- Sun rakkautes liekki sytytä rintaamme
luo meihin uusi mieli, pois poista murheemme.

Virsi kaikui viimeistä säikeistöä myöten ja sydämissämme soi kiitos - ei katkeruus - lauloimme sen täysin sydämin. Ei liene ollut sillä kirkkomäellä kyöneleetöntä silmää.

Elimme historiallista hetkeä, sen hienoimpia säikeitä, ja me saimme olla tämän hetken todistajia.

Entiset kivennapalaiset r.y:n puheenjohtaja Helli Taponen otti esiin Raamatun. Omat sanamme ovat liian köyhät tähän hetkeen, hän sanoi, mutta meillä on kirja, josta löytyy sanoma jokaiseen tilanteeseen, tähänkin. Hän luki Psalmeista kohtia, jotka kuvaavat karjalaistenkin korpivaellusta: "Herra on tehnyt suuria meitä kohtaan. Niin, Herra on tehnyt suuria meitä kohtaan; siitä me iloitsemme.... Minä nostan silmäni vuoria kohti; mistä tulee minulle apu? Apu minulle tulee Herralta, joka on tehnyt taivaan ja maan. Hän ei salli sinun jalkasi horjua, sinun varjelijasi ei torju. Katso, Hän, joka Israelia varjelee, ei torju Hän eikä nuku. Herra on sinun varjelijasi, Herra on suojaava varjosi sinun oikealla puolellasi. Ei polta sinua aurinko päivällä eikä kuu yöllä. Herra varjelee sinut kaikesta pahasta, hän varjelee sinun lähtemisesi ja tulemisesi, nyt ja iankaikkisesti." Ja lopuksi Herran siunaus.

Hiljalleen alkoi kirkkoväki siirtyä takaisin pientä polkua. Ennen lähtöä halusivat kuitenkin monet viedä kukkakimpun muistomerkillä. Toiset olivat tuoneet kukkia mukanaan, mutta toiset kyyristyivät poimimaan polun vierestä pienen keto-orvokkikimpun. - Siirryimme takaisin nykyisyyteen!

Lahja Säynätjoki, o.s. Taponen

(Kirjoittaja ei ole sukumme jäsen, mutta on ystävällisesti laatinut oheisen kuvauksen lehteämme varten.)

KENEN KATRI PAAVOLAISEN HAUTAKIVI?

Viime aikoina on kivennapalaisten vieraillessa kotiseudullaan miltei aina mainittu, että on käyty Katri Paavolaisen haudalla, pidetty siellä hartaushetki tms. Kenen hautakivi tuo kaunis muistomerkki oikeastaan on? Ja miksi juuri se on jäänyt ainoana muistuttamaan paikasta, joka aikoinaan oli Kivennavan seurakunnan hautausmaa?

Katri Pietarintytär Kääpä oli syntynyt 1858 ja oli siis 18-vuotias, kun hänet v. 1876 vihittiin avioliittoon Aatami Antinpoika Paavolaisen kanssa, joka tällöin oli 21-vuotias. Aatami oli kotoisin Vuottaalta, mutta piti kauppaa Raivolassa. Perheeseen syntyi kaikkiaan kaksitoista lasta, joista viisi kuoli alle kaksivuotiaana. Seitsemästä eloonjääneestä lapsesta oli vain yksi poika, Pietari eli Pekka (1882-1948).

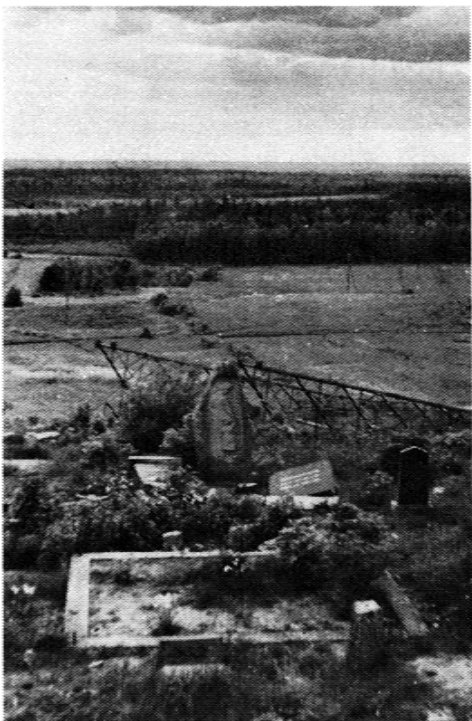
Aatami kuoli 1897, joten Pekka lienee joutunut paneutumaan varhain liiketoimiin. Hän jatkoi isänsä kauppaa menestyksellisesti, mutta pysyi naimattomana. Tyttäristä kaksi vanhinta oli avioitunut vuosisadan vaihteessa, kun taas kolme nuorinta olivat 13-, 11- ja 9-vuotiaat, kun heidän äitinsä Katri v. 1903 kuoli.

Kuka tilasi Emil Haloselta, tunnetulta lapinlahtelaiselta kuvanveistäjäältä, tuon kauniin ja tunnelmallisen hautamuistomerkin? Voisi olettaa, että jo aikuiset vanhimmat tyttäret miehineen sekä 22-vuotias Johanna ja 21-vuotias Pekka yksissä tuumin sen tekivät. Mutta mistä tuli aloite, idea - tunsiko joku kenties Emil Halosen töitä - oliko niitä Viipurin hautausmailla - ja miten paljon vaikutti yleinen kansallisen tietoisuuden ja taiteen nousu - sitä emme tiedä.

(Emil Halosen museossa Lapinlahdella on säilössä suuri määrä hänen töidensä kipsivaloksia, joiden joukossa on tämänkin hautakiven luonnos.) Emil Halonen oli veistänyt muistomerkin Kivennavan hautausmaan vieressä, kivi oli kuljetettu "raakana" ylös kirkonmäelle. Kuvanveistäjä oli asunut Pietari Paavolaisen kauppakartanossa ja pyytänyt joka ilta lämmittämään saunan oikein kuumaksi.

Vuodelta 1942 olevasta kuvasta näemme, että Kivennavan hautausmaalla oli silloin jäljellä muitakin kiviä. Ne ovat kaikki sittemmin hävinneet tai viety pois. - Tuntuu siltä, että Katri Paavolaisen hautakivi, joka riipaisevalla tavalla kuvaa pikkutyttöä ja äidin eroa, on sekä yleisinhimillisen aiheensa että taiteellisen toteutuksensa vuoksi puhutellut paikkakunnan uusiakin asukkaita ja sen vuoksi saanut jäädä paikalleen.

Ritva Paavolainen

Kuva kesäkuulta 1942, jolloin Olavi Paavolainen, Ilmari Pimiä ja Matti Kurjensaari tekivät matkan Kivennavalle; se oli samalla Olavi Paavolaisen ensimmäinen käynti kotiseudulla. Tältä matkalta on runsaasti kuvia, useimmat Olavi Paavolaisen ottamia. Hautapatsaan edessä oleva tyhjä hautaneliö oli Eero Paavolaisen (k. 1905, Olavi Paavolaisen veli) hauta. Kuvassa näkyvän sähkölinjan jäännökset ovat venäläisten välirauhan aikana rakentamia. Tämä työ lienee osaltaan tuottanut tuhoa hautausmaalle.

MARIA PAAVOLAINEN O.S. KÄÄPÄ

21.2.1847 - 5.12.1906

Seuraavat kuvaukset perustuvat Oma Martti Paavolaisen kokoelmassa oleviin eri henkilöiden muistelmiin Maria Paavolaisesta. Ne ovat enimmäkseen Marian elämän loppuvuosilta.

Maria Paavolainen oli nuorena ollut aivan lyhyen aikaa naimisissa Kustalan - Seppäsen - pojan kanssa, joka kuitenkin kuoli pian. Hän oli jo vihittäessä ollut sairas ja heikko. Pietari Paavolaisen kanssa Maria vihittiin 29.6.1867.

Kun Pietari Paavolaisella oli kauppa Kivennavan kirkonkylässä, sanottiin Mariaa toisinaan "Puotilan Massaksi".

Vaatteissa hän oli "ielkävijä", esim., jos hän käytti viiru- tai kukkaniekkakangasta, tekivät muut naiset samoin, mahdollisuuksiensa mukaan (kert. Alli Seppänen). Antti Hoppanian hautajaisissa Joutselässä v. 1900 Paavolaisen mummolla oli "Viipurin hattu" (kert. Katri Hoppania).

Kun Matti Hoppanian ruumissaatto lähti 1905 Joutselästä Kivennavan hautausmaalle, huomasi "Puotilan Massa" unohtaneensa kukat. Oli aikainen kevät, ja mummo tiesi orvokkien kukkivan jo puutarhassaan. Nopeasti soitti hän kotiinsa (huom. puhelin jo Joutselässäkin) ja käski jonkun poimimaan orvokkikimpun sekä tuomaan sen hänelle hautaussaaton kulkiessa hänen kotinsa ohi. Niin tehtiin (kert. Katri Hoppania).

Niitä kohtaan, jotka Maria hyväksyi, hän oli "ylitsevuotavaisen" hyvä. Hän mm. ruokki ja vaatetti Mikkolaisen perheen kaikki kahdeksan lasta ja hoiti heidän sairasta isäänsä. Hän kutsui yksinäiset henkilöt kotiinsa joulua viettämään, mm. postineidin. (Anna Paavolainen).

Kerran tuotiin mamman luo selkensä polttanut poika. Mamma otti kermaa ja paloitteli joukkoon ruskeata saippuaa. Poika lakkasi heti huutamasta, kun selkä voideltiin mamman tekemällä seoksella (Mari Pimiä). - Kirkosta palatessamme kävimme ostamassa Paavolaisen paakarista "suhharia" (korppuja). Jos täti sattui silloin näkemään meidät, niin kutsui hän aina sisähuoneisiin "saijuu" tai "kohvii" juomaan ja jos sattui olemaan ruoka-aika, syömäänkin (kert. Tuomas Paavolainen). Vuonna 1899, kun Pekka Pyykö, Paavolaisten pehtoori, vietti häitään Ahjärvellä, kutsuttiin Olga Keinänen pikku Einoa - Marian pojan Mikon poikaa - hoitamaan. Maria antoi Olgalle siitä hyvästä rippileninkikankaan (kert. Olga Keinänen).

"Ajoihan se Paavolaisen mummo kerran hevosella meidän pihaamme ja mamma meni rapuille vastaan kysymään, että mitäs nyt. Paavolaisen mummo selitti, että pitäähän sitä rotinoille tulla, kun ihmiset sanovat, että täällä on lapsi. Kun selvisi, ettei mammallä (Eeva Montosella) ollutkaan lasta, tuijottivat emännät vähän aikaa hölmönä toisiaan ja sitten Paavolaisen mummo kapusi rekeensä ja ajoi kotiinsa. Rotinot-tavarat hän kuitenkin jätti taloon, mm. riisiryynipiirakkaa, vehnästä ja kahvia" (kert. Aino Montonen).

Paavolaisen salissa uunin kupeella oli kiikkutuoli. Mummo istui siinä sukkaa kutoen ja kuunnellen kuoron harjoituksia, kun hänen poikansa Jussi - Johannes - toimi kuoron johtajana. - Marian kerrotaan neuvoneen uusia palvelijoitaan seuraavin sanoin: "Viemännessäis, tuo tullessais, pissi ollessais". Is. jos joku meni ulos esim. tyhjentämään likaämpäriä, piti palatessa tuoda halkoja ja "pissimatkat" piti sovittaa töiden väliin (kert. Anna-Mari Mikkolainen).

"Aijai ko siin talos piiat särkiit paljo astioi. Pimiä Emmi ja mie käyti hakemas las- ja posliinipalasi itsellee lellilöiks (leikkikaluiksi). Kyllähän se emäntä osasi olla äkäinen, mutta ymmärtäähän sen, kun oli suuri talous, paljon piikoja, jotka eivät totelleet ja pyrkivät vielä varastelemaan" (kert. Aino Reinikainen). - Kerran eräs palvelija oli emännän kanssa niin huonoissa väleissä, että karkasi kesken pestiajan talosta. Mummo tiukkana emäntänä lähetti poliisin hakemaan tytön takaisin. Kun tyttö sitten pestiajan päätyttyä jätti talon, olivat emäntä ja piika niin kiintyneet toisiinsa, että itkien erosivat (kert. Martta Paavolainen).

Jos Pietariin vietävää maitomäärää ei saatu täyteen omasta takaa, kävi Maria hakemassa lisämaitoa Polviselältä tai Tirttulasta. Hän ajoi itse hevosta, käytti "saahkaa"

- ajelurekeä - ja vei mukanaan kansakoululaisia kouluun. - Hän kävi mielellään kylässä eri suunnilla ja palattuaan juoksi huoneiden läpi, tarkasti piikojen työt, torui ja oli tyytymätön kaikkeen. Usein hän myös seisoi puutarhan portilla, missä hän torui ja neuvoi ohi kulkevia ihmisiä, joiden katsoi olevan sen tarpeessa (kert. Olga Keinänen).

Viime vuosisadalla oli Paavolaisten juhlissa eri pöytä herrasväelle ja rahvaalle. Tähän lienee vaikuttanut vieraiden paljous ja sisätilojen pienuus. Herrasväen pöytä oli aina salissa ja rahvaan suuressa tuvassa, joskus kesäisin pihalla. Kummassakin tarjoiltiin samaa ruokaa, paitsi rahvaan pöydästä puuttuivat pasteijat ja lohi. Pasteijoita ei kai ehditty valmistaa riittävästi, mutta piirakat korvasivat ne (kert. Hilda Pimiä).

Seuraava seikkaperäinen kuvaus on Maria Paavolaisen tyttären Mari Pimiän kertoma: Oli joulukuun alku 1906. Siihen aikaan sai ostaa kiertomatkalippuja rautateille. Mamma päätti lähteä tervehtimään lapsiaan. Hän osti lipun Raivolasta Helsinkiin, Turkuun ja Jyväskylään. Ensin hän meni katsomaan nuorinta lastaan Erkkiä, joka kävi koulua Helsingissä ja asui vanhimman sisarensa Katri Kaakonkalvon luona. Mamma vietti useita päiviä siellä tyttärensä ja vävynsä kotona. - Sitten hän tuli Turkuun, missä minä opiskelin. Menin häntä asemalle vastaan, kävimme asunnossani Ahlmanilla, söimme siellä ja mamma oli hyvällä tuulella. Hänellä oli kastanjanruskea tukka niin kuin sisarellani Annikilla ja hän oli niin kaunis sinä päivänä. Tämä oli viimeinen kuva, joka jäi minulle hänestä. Hän asui Rautatiehotellissa, huoneessa oli kaksi sänkyä, ja minä olin siellä hänen kanssaan yötä. Illalla hän teki joululahjoja, neuvoi sukkaa, lapasia yms. Hän sanoi, että jokaisen lapsen pitää saada jotakin. Minun lapiasistani olivat vielä peukalot neulomatta. - Juttelimme, ja tulin sanoneeksi, että jos mamma kuolee, niin en halua mennä kenenkään toisen kanssa asumaan. Silloin mamma vähän kiivastui ja sanoi kärkevästi: "Sinun on mentävä Erkin kanssa Toivolaan asumaan" (Toivola oli mamman vanhuudenkoti Kivennavalla Raudun tien varrella). Mutta siitähän ei olisi tullut mitään! Aamulla mamma lähti Jyväskylään Annikki-tyttärensä luo, joka oli naimisissa pastori Juuso Arran kanssa. Heillä oli vuokrattuna Boijela-niminen talo. Annikki oli tehnyt lintupaistia ja jälkiruoaksi mustikkasoppaa. Mammalla oli tavattoman hyvä ruokahalu, ja niinpä hän ruokapöydässä sanoikin: "Minua oikein hävettää syödä näin paljon, mutta mieleni tekisi ottaa vielä lisää". Samaa hän sanoi mustikkasopastakin. - Annikin tytär Hilikka osasi jo istua. Mamma otti Hilkan eteensä istumaan ja neuvoi. Annikki sytytti öljylamppuun tulta sekä vilkaisi

mammaa, joka hieroi poskeaan. "Pakottaako sinulla hammasta?" kysyi Annikki. - "Ei, minua nykii ja tekee pahaa," sanoi mamma. Annikki huusi Juusoa ja he lähtivät vie-mään mammaa sänkyyn. Hänen jalkansa eivät enää toimineet, vaan laahasivat velttoina pitkin lattiaa heidän viedessään häntä välissään. Halvaus oli niin täydellinen, että vaatteet piti leikata saumoista auki, ennen kuin ne saatiin mamman yltä. Paikalle kutsuttu lääkäri kysyi: "Huomasitteko, oliko hänellä erikoisen hyvä ruokahalu?" Annikki vastasi myöntävästi. Lääkäri sanoi sen olevan tyypillistä aivohalvaukseen kuolleille. - Mamma eli kohtauksen jälkeen kuusi tuntia. - Omaisista tulivat Jyväskylään ainakin Katri, Mikko ja minä." (kert. Mari Pimiä 1960-luv.)

Minut (Aino Reinikainen) oli hautajaiskiireiden ajaksi kutsuttu pikku Marttia hoitamaan, ja minun olisi pitänyt nukkua lastenkamarissa, mutta kun mummon ruumis oli verannalla mustassa arkussa, en uskaltanut, vaan nukuin "putkassa" (portaiden alla olevassa komerossa). Hautajaispäivänä Marttia hoidettiin yläkerrassa ja rouva Stiina Tuominen, kättilö, tuli lisäksi auttamaan. Hänen kanssaan vuorottelimme niin, että pääsimme syömään, ja hän myös järjesti niin, että pääsin mummon haudalle. Seisoin siellä Martan kanssa. Muistaakseni haudalla oli vain siunaus, ei muistopuheita. Saattoväkeä oli paljon, sillä Paavolaisten sukuhan on suuri, ja lisäksi oli kutsuttu koko kirkonkylä. Pitoemäntänä oli Kähösen Helena. Ateriointi tapahtui kahdessa paikassa. Herrasväki söi salissa ja muu kansa suuressa tuvassa. Saliin oli katettu seisova pöytä. Ensin oli voileipäpöytä, sitten puljonki ja pasteijat ja kaikki muu. Suuressa tuvassa syöjät saivat puljongin kanssa piirakkaa. Muistan tuvan penkillä istumassa "meijän mamman" (Helena Reinikaisen), Porvalin Massan ja Riitta Sarven (kert. Aino Reinikainen, synt. 1892).

SUKUMME VANHIN HANNA LEMPINEN 95 VUOTTA

Hanna Lempinen on syntynyt 5.7.1896 Ki-vennavan Patrikinkylässä Ikolan talossa. Hänen äitinsä oli Paavolaisia, Juho Nik-laksenpojan tytär Anni, joka oli syntynyt 1867 Vuottaalla. Nykyään Hanna Lempinen asuu Anttolassa. Hänen terveytensä on aina ollut hyvä, ja vieläkin hän liikkuu ulkona.

Oheisessa 1940-luvulla otetussa kuvassa Hanna Lempisellä on sotilaskotinaisten vihreä univormu. Hän oli jo ennen sotaa sotilaskotityössä. Talvosodan aikana Viipurin sotilaskotiyhdistyksen työntekijät leipoivat hallia vastapäätä olevassa rakennuksessa, kunnes vihollisen kaukutykkien tuli pakotti heidät siirtymään Kanaojan kartanoon. Sieltä he kävivät öiseen aikaan pimeässä Viipurissa leipomassa.

Välirauhan aikana sotilaskoti toimi Lappeenrannassa ja jatkosodan alettua ensin Lemmillä ja Valkjärvellä. Sitten siirryttiin Äänislinnaan, jossa Hanna Lempinen työskenteli sotilaskodissa aina siihen asti, kunnes sieltä oli pakko lähteä pois. Jännittäviäkin muistoja tietysti kertyi. - Sodan jälkeen hän oli töissä vielä sotasai-raala n:o 54:ssä.

Hanna Lempinen on saanut rintamaveteraanitunnuksen sekä kolme mitalia tunnustuksena sota-aikana suoritetusta isänmaan palveluksesta.

Toivotamme suvun vanhimmalle leppoisia elämän ehtoopäiviä!

SUKELLUS MENNEISYYTEEN

Koko Kivennapa näytti kylpevän kesäauringossa. Huikaisevan sininen taivaankupu kaartui seudun yllä. Retkiautomme pysähtyi keskelle Polviselän kylää. Ikivanhalle Viipurin-Pietarin maantielle lappoi iso linja-autollinen iloisesti porisevia, kaikenikäisiä polviselkäläisiä. Oli kesäkuun 10. päivä ja vuosi 1990. Oli kulunut tasan 46 vuotta siitä hetkestä, jolloin tämän kylän väki joutui toisen kerran jättämään kotinsa linjojen murtuessa. Monet meistä eivät sen jälkeen olleet päässeet lähellekään kotiseutuaan. Ei ollut lupa edes pysäyttää autoa näille alueille. Jotkut huimapäät olivat kylläkin omin lupineen salaa silloisesta Leningradista käsin käväisseet kotimäellä lahjottuaan paikallisen taksimiehen. Mutta nyt me vihdoinkin seisomme luvan perästä Polviselän tantereella. Olo tuntui aikalailta hämmentyneeltä! Kellokin oli juuri saman verran eli 17, jolloin me Ahtiaismäkeläiset säntäsimme karkuun. Monenlaiset ajatukset risteilivät aivoissamme nytkin! Katselimme ällistyneinä ympärillemme. Olipa kylä muuttunut! Kaikki lähes 70 taloa ja mökkiä oli pyyhkäisty olemattomiin. Mitä nyt muutama juuri ja juuri pystyssä pysyvä rötiskö könötti kylän laitamilla. Näissä sortumaisillaan olevissa hökkeleissä kuitenkin asuttiin!

Maanpinnan muodot olivat samat. Miten mahtavat ovatkaan Polviselän harjanteet edelleen! Miten kauas meidän kylästä näkeekään! Katsoi minne vain, kaikkialla silmä kohtasi kaukana taivaanrannalla sinisen eri sävyinä siintävät metsien vyöt. Merenpinta välkähteli jossakin niin etäällä, että sen juuri ja juuri voi erottaa, kun tietää sen olemassaolon. Kukkivan niityn yllä liverteli leivojen kuoro kirkkain sävelin.

Silmiteltyämme hetken kylän näkymiä säntäsimme kukin ryhmä omille teillemme etsimään kotiemme rippusia. Kaikkialla meillä oli kartat mukana, mutta ei niistä kovin paljoa ollut apua, sillä ne oli painettu jo paljon ennen talvisotaa! Moni tuttu tie oli melkein umpeen vesoittunut. Meidän perhe suunnisti Husulan pappilan lähellä sijaitsevalle Ahtiaisenmäelle. Seurasimme vanhaa tienuraa. Suunta oli melko hyvin selvillä. Maasto tuntui kohoavan pikkuhiljaa. Tiesimme siitä lähestyvämme kotitanhuvia. Tien kyllä kadotimme moneen kertaan metsänhakualueiden takia. Kuitenkin lopulta saavuimme Schwarzin talon tienoille. Siitä ei näkynyt raunioitakaan, mutta pihan laidalla kukki Sandra-tädin vaaleanpunainen ruusupensas villiintyneenä!

Mutta mihin olikaan hävinnyt Haitamäen tie!! Sitä pitkin olimme lukemattomia kertoja kulkeneet isolle kylälle Huhtasen kauppaan tai Iloselle kylään tai olimme ajaneet lehmiä kotiin iltalypsyllä. Sen hiekkapenkereellä olimme rakennelleet usein hiekkakaupunkeja, joiden kaduille nostelimme koppakuoriaisia kuljeksimaan. Haitamäen syrjällä oli iso kivi, joka osittain lepäsi kuin tyhjän päällä. Lisäsimme vauhtiamme aina kiven kohdalla, koska meistä tuntui, että se jonakin päivänä putoaa niskaamme. Isä kyllä sanoi, ettei se vähällä irtoa, koska siitä on tarpeeksi suuri osa maan sisällä.

Löytyihän se Haitamäkikin lopulta. Sen laidoilla kasvaneet puut olivat kaatuilleet ristiin rastiin tien yli. Puitten oksien välistä oli kasvanut pensaita joka puolelle. Näin oli syntynyt valtava ryteikkö. Venäläiset olivat ruvenneet käyttämään tienään pellon reunaa ja niin entinen tie oli päässyt rappeutumaan kokonaan. Huomattuamme vanhan tien kanjoonimaisen uoman halusimme nähdä, vieläkö meidän kivemme olisi paikoillaan. Tunkeuduimme risukkoon urhoollisesti. Ja kas vain! Kivemme oli kierähtänyt alas tien pohjalle. Siellä se nyt jökötti pensaiden seassa. Se oli todella suuri, ei mielikuvituksemme suurentama!

Päästyämme vihdoin peltoaukeamallemme emme olleet uskoa silmiämme! Ei ainuttakaan rakennusta missään, ei meillä, ei naapureilla! Ei raunioitakaan! Ei kylätietäkään! Kaikki pihat, polut, tiet ja rakennusten paikat oli kynnetty yhdeksi laajaksi peloksi, joka oli puolihuolimattomasti tasoiteltu niin, että auranviillokset näkyivät. Sitten se oli kylvetty heinämaaksi koko kylän osuus. Heinä oli aika harvaa, joten sadon kanssa ei tullut olemaan hurraamista! Työn jälki kertoi, miten taitamattomasti meidän viljavia maitamme on hoidettu. Onneksi isä ei ollut näkemässä tätä sotkua! Meitä suututti ja harmitti syvästi! Siinä me sitten seisomme keskellä heinikkoa ja yritimme löytää edes jotakin kiintopistettä, jonka avulla pääsisimme perille, missä kohdassa oikein olemme. Mummolan pihakiveäkään emme löytäneet! Äiti sanoi: "Lähetää pois. Mitä myö tääl enää tehhää! Ei myö kuitekaa löyvetä täält mittää." En kuitenkaan halunnut ihan vähällä luovuttaa. Pyysin, että toiset jäisivät siihen odottelemaan ja lähdin kahlaamaan heinikossa kohti metsänreunassa näkyvää isoa puuryhmää. Ajattelin, että ehkä ne eivät meidän kotipihaa olisikaan kyntäneet, koska se oli aika rehevän puuston keskellä. Törmäsin vahingossa lammen rantaan, jossa veljeni ja serkkuni olivat pikkupoikina onkineet ruutanoita.

Tässä talossa asui meidän perhe vuodesta 1938. Siis isä Lauri ja äiti Lempi, lapset Annikki, Tapio ja Mirja. (Leena on syntynyt Hauholla) Tämä talo paloi talvisodassa. Tämän talon pihalta löysimme sen, mitä oli jäljellä. (Kuvan lapset ovat entisen omistajan Schwarzin.)

Mummoni Anni Paavolainen asui tässä talossa poikansa Einon ja tyttärensä Esterin kanssa. Nämä rakennukset kaikki säilyivät talvisodassa. Ehdimme korjata keskellä näkyvän asuinrakennuksen v. 1943 täydellisesti. Nyt siellä on peltona koko aukio. (Tämä kuva on otettu kai v. 1939)

Siellä minulle selvisi, missä mummolan ja naapurin rakennusten rauniot ainakin osaksi olivat. Nehän oli jollain puskutraktorilla työnnetty lampeen. Vain toisessa päässä lampea oli enää vettä. Lammen rannasta olikin helppo suunnistaa eteenpäin. Tultuani näkemieni isojen puiden luokse tunnistin ne meidän pihavaahteroiksemme! Ne olivat kasvaneet valtavasti sitten viime näkemän. Olin nyt siis kotona! Huusin ääneni käreäksi ja viittilöin toisille sinne kauas heinäpellon keskelle. He huomasivat ja tulivat puuskuttaen paikalle. Sitten alkoi vasta kova hääriminen ja pyöriminen! Tuntui, ettei millään kerkiä kurkistaa joka pensaan ja puun juureen. Erään vaahteran juurelta löysimme entisen kukkapenkin, jossa kirikkaansiniset iirikset olivat puhkeamaisillaan kukkaan. Siitä oli ainakin 50 vuotta, kun ne oli siihen istutettu!! Valkoinen sireeni kukki komeasti eräässä kohtaa. Siinä oli ennen meidän verannan nurkkaus. Siitä otimme suunnan keittiön rapunpaikkaa kohti. Ja aivan oikein! Siellä oli unkarinsireeni kukassa, tosin hiukan heiveröisenä pusikon varjossa. Talon rauniot oli täälläkin työnnetty yhteen kasaan erään pihapuun juurelle. Miksi, sitä emme tajua! Sitten muistinkin meidän kielot! Varhaislapsuudesta on mieleeni piirtynyt kesäkuinen pyhäaamu. Heräsin ja näin valkoisten verhojen hiljaa heilautelevan avoimen ikkunan edessä. Ikkunasta tulvahteli huoneeseen kielojen tuoksu. - Siitä vaan läpi risukon. Siellähän ne ovat!! Niitä oli paljon ja ne olivat isokukkaisia ja tuoksuivat yhtä hyvältä kuin ennenkin! Ihme!! Tässä on sota riehunut, todellinen inferno ja siitä huolimatta meidän kukat täällä kukkivat kaikessa rauhassa! Mikä sitkeys! Tuli mieleen Topeliuksen kertomus "Koivu ja tähti". Mekin olimme löytäneet kotimme pihapuut ja kasvit kymmenien vuosien jälkeen! Mitä siitä, vaikkei rakennuksia enää olekaan, piha kuitenkin on jäljellä!

Erästä pensaikosta kuului Tapion ääni: "Hei, täällä on meijä kellari!" Koko joukko ponkasi sinne katsomaan. Tosiaan! Siinä oli isän rakentaman ison kellarimme maan sisälle valettu osa ja aivan ehjänä. Puinen yläosa oli palanut tai lahonnut, oviakaan ei ollut jäljellä.

Aika kului kuin siivillä. Olisi ollut paljon tutkimista. Neljä tuntia olimme kyläsämme saaneet viettää ja nyt pitäisi palata takaisin isolle kylälle muiden luokse, vaikka millään emme olisi malttaneet. Äiti 82 ikävuodestaan huolimatta selviytyi tästä patikkaretkestämme reippaasti yhdellä nitrolla.

Hän lähti muun seurueen kanssa edeltä päin takaisin parkkipaikalle, että saisi kulkea rauhassa omaa tahtiaan. Me serkkuni kanssa jäimme vielä hetkeksi ottamaan kuvia. Ajattelimme palata autolle Kekrolan tietä pitkin Tattiportin kautta. Sitä tietä etsiessämme jouduimme kylän toiseen laitaan ainakin hehtaarin suuruiselle ja syvälle hiekkakuopalle. Sen reunalla oli suuri kieltotaulu. Emme uskaltaneet mennä kuopan poikki. Lähdimme seuramaan erästä metsätietä ja niin tulla tupsahdimme takaisin meidän pihaamme. Löysimme vahingossa etsimämme tien alkupään. Poimin vielä kukkapenkistä muutaman iiriksen, taitoin valkoisen sireeninoksan ja kimpun kieloja muistoksi kotoa. Sitten oli pakko kiireesti rientää autolle. Hengitin keuhkojen täydeltä kesäillan voimakkaita tuoksuja. Metsässä kukkui käki ja läheisessä lehdossa lauloi satakieli. Säikähdin jänistä, joka ponkasi jalkojeni edestä syvemmälle heinikkoon. Luonto eli täällä kaikessa rauhassa omaa elämäänsä niinkuin ennenkin. Tuntui ihmeelliseltä. Historia ja nykyisyys ympäröi samanaikaisesti. Tämä oli kuin unennäköä!

Koko retkikunta oli palannut kukin taholtaan ja nautiskeli parhaillaan iltakahviansa, jonka matkaoppaamme oli keitellyt valmiiksi kylämme parkkipaikalla. Väsyneinä ja verrattain hiljaisina ajoimme Kuokkalaan yöksi. Olimme kaikki kokeneet voimakkaita elämyksiä, joissa riittäisi sulattelemista pitkäksi aikaa jälkeensä.

Annikki Laurintytär Paavolainen

TUTTIPULLO BLUES

Eräs yö se oli kerran
ehkä yhdyimme sen verran
tarttui solu toiseen
aikamoiseen
kasvuun johti, jonkinmoiseen
vauvaan päättyi juttu.
Nyt soi tuttipullo blues.

Maito haisee kaikkialla
tutit lojuu sängyn alla
nutut vaihtuu, vaihtuu
housut, äiti laihtuu
väsyty nousut
kärriyteen kun soi vain
tuttipullo blues.

Höyry nousee pata kiehuu
äiti noitana jo riehuu
isä liekuttaa ja hellii
vauva valveillansa kellii
kello neljää näyttää
kun soi vielä tuttipullo blues.

Älä itke pieni piltti
vaikka märkänä on viltti
vaipan vaihtaa kunhan ehtii
lukematta aamun lehti
jälleen jää kun soi tää
tuttipullo blues.

Eräs yö se oli kerran
ehkä yhdyimme sen verran,
mutta nykyään soi aamuun asti
tuttipullo blues.

Paula Koskimäki

(Paula Paavolainen on nyttemmin ottanut virallisesti miehensä sukunimen Koskimäki. Perheessä on kaksi lasta, v. 1988 syntynyt Ilona ja v. 1991 syntynyt Hilda).

Olavi

PAAVOLAINEN

-keulakuva

JAAKKO PAAVOLAINEN

TAMMI

- 21 -

KEULAKUVAT

On meidät veistetty jokaisen laivan keulaan
aina katsomaan kaukaista rantaa päin.
Kullatuin, jäykin silmin me tuijotamme
meren piiriin tyyneen, äärettömään.

Ja mustin öin
vastaamme iskevät suolaiset myrskylaineet,
kummituksina kiiluen, valuen vettä
syöksymme jättiläisaaltojen pauhaavaa muuria päin -
kunnes auringon noustessa mainingin takaa
jäykin silmin etsimme rantaa taas.

On meidät veistetty jokaisen laivan keulaan,
keulaan kirjavapuiseen, keulaan teräksiseen.
Isä veistää meidät poikansa leikkilaivaan,
mies sotapurteensa, kosiovenheeseen.

Ja toiset veistävät
viittamme tuulta täyteen,
ja toiset veistävät
käteemme raikuvat torvet,
ja toiset valtavat, viuhuvat siivet olkapäihin.
Eteenpäin, yli laivojen huikeain keulain me kurkoitamme!

- Vaan jokainen veistää meille salaisuutensa silmät,
jäykät, suuret, kauas tuijottavat.
Miten välkkyi kullattu puu kuun paisteessa pasaatin alla,
miten kiiluu jäätynyt teräs hiilussa arktisen yön.
Eteenpäin - yli laivojen sokeain keulain me kurkoitamme,
silmissä, silmissä salaisuutemme on!

- Ja laivat lahoo, ja laivat ruostuu ja kapteeni kuolee,
ruumiinsa luodaan mustaan multa maan.
Vaan karkeat kädet
nostavat m e i d ä t
haudalle hiljaiselle hiljaisen kapteenin.
Me seisomme korallirannalla tuoksuvan saaren,
graniittirannalla mäntyjä kasvavan maan,
hiljaa seisomme, yllämme tuulet soittaa,
tuulet yllämme hiekkaa lennättää...

Ylöspäin - yli kuolleiden laivojen keulain me kurkoitamme!

Olavi Paavolainen

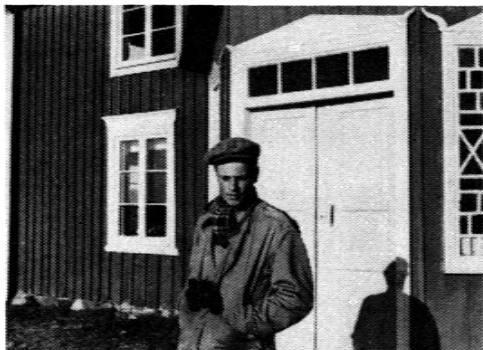
LINTUHARRASTUKSENI

Kertoessani sukuseuramme sihteerin pyynnöstä lintuharrastuksestani huomaan samalla laativani aiheesta 50-vuotisjuhlakirjoitusta; ensimmäiset muistiinpanoni linnuista ovat vuodelta 1942 - tuolloin olin 11-vuotias.

Näin eläkeiän vaiheilla ja havaitessani, että harrastukseni on yhä voimissaan, jopa elpyneenä sitä aika ajoin vaivanneesta "lamakaudesta", voi oikeutetusti ihmetellä, mistä siinä nyt oikein onkaan kysymys. Olen vuosien mittaan usein kuullut saman epäilyn: "Vieläkös sinä jaksat niitä lintuja katsella; ja mitäs sinä nyt niissä oikein näet?" Vastaukseni on ollut aina yhtä lapsellinen: "Tämä harrastus on minusta hauska ja reipas. Ja on ollut "jännää".

Lintuharrastuksen tärkein ja usein ainoa sisältö on ulkona elävässä luonnossa tapahtuva lintutuntemus. Siihen tarvitaan tietopuolista uteliaisuutta, retkeilyhalua ja annos kärsivällisyyttä. Poikavuosina retkeilystä saatiin "tutkimusmatkailijan" jännitystä.

Ilman kiikaria ja kirjallisuutta ei pääse alkua pitemmälle. Sain sodanaikaisissa vaikeissa oloissa ensimmäisen kiikarini Lauri-isäni (Vienolasta) avulla, joka muutoinkin suhtautui myötätunnolla poikansa orastavaan harrastukseen.

Kirjallisuus oli tuolloin vielä vaatimattonta. Nyt ovat käytössä kymmenet toinen toistaan paremmat, värikuvien vuoksi helppokäyttöiset määritysoppaat. Meitä innokkaita harrastelijoita oli aikoinaan vain kourallinen. Nykyisin tuskin menee päivääkään, ettei lehdissä olisi lintu-uutisia tai TV:ssä lintuohjelmia. Harrastelijoita on tuhansia.

Opiskeluvuodet ovat usein lintuharrastuksen parasta aikaa. Ahvenanmaan Signilskärillä on tänäkin päivänä lintujen tutkimusasema. Kuva on sieltä toukokuulta 1950.

Satunnaisin, ohimennen hankituin tiedoin oppii tuntemaan parisenkymmentä lintulajia. Tuollaisella varis - västäräkki - talitiainen tasolla ei kuitenkaan voi vielä pitää itseään lintujen tuntijana. "Kesämökkilajisto" käsittää eteläisessä Suomessa jo noin 50 lajia. Hiukan vaivannäköä se jo vaatii, mutta mitään hyvää onnea tai erikoisretkeilyä ei vielä tarvita.

Joka hyvissä kenttäolosuhteissa tuntee alun toistasataa lajia voi pitää itseään jo lupaavana lintujen tuntijana. Jos intoa riittää, kirjatiedot ovat samalla karttuneet niin, että teoreettinen oppi ulottuu jo paljonkin laajemmalle ja retkeilyn myötä on tulossa paljon lisää havaittuja uutuuksia.

Nuoruusvuosieni havaintokirjoissa on jo vuodelta 1944 luettelo, jossa on 107 havaitsemaani lintulajia. Suomessa on näihin päiviin mennessä kaikkiaan havaittu yli 420 lintulajia. Niistä noin 100 lajia on sellaisia satunnaisuuksia, jotka on nähty Suomessa viime vuosikymmeninä, siis oman harrastukseni aikana. Se osaltaan kertoo, kuinka tavattomasti lintujen tarkkailu on Suomessa lisääntynyt ja terävöitynyt. Harvinaisuuksien näkeminen on luonnollisesti aina "suolaa" retkeilyn arkipäivään.

Suomessa pesivänä tavattuja lintulajeja on noin 250. Joukossa on kuitenkin uusia harvinaisuuksia, eivätkä kaikki ole edes jokavuotisia. Vaatii todella hyvää onnea löytääkseen tunturipöllön tai mesisirrin Lapista. Rannikolla on tehtävä erikoisretki harvoille pikkutiiran tai etelänkiislan pesimäpaikoille.

Aikoinaan olin mukana myös lintujen rengastuksessa. Varpushaukka odottaa rengastusta näpeissäni. Signilskär, toukokuu 1950.

Selvät satunnaisuudet poisjättäen Suomen linnusto tarjoaa siis tavoitteeksi hyvää lintutuntemusta varten noin 250 lajia. Pelkkä kotiseuturetteily ei tällöin enää riitä, vaan on perehdyttävä myös esimerkiksi Lapin ja saariston linnustoon. Vuosikymmenien mittaan olen ymmärrettävästi ehtinyt tutustua jokseenkin kaikkiin näistä Suomen linnuista.

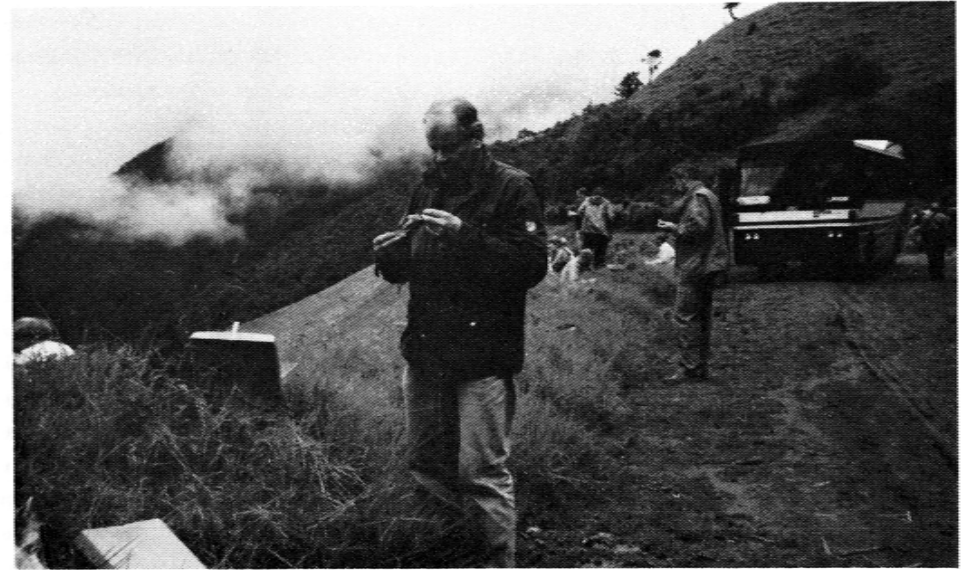

Saaristoretkieni paras vene vuodelta 1971. Keskellä Nina ja Markus Paavolainen, molemmat synt. 16.12.1964.

Euroopan lintuoppaissa on kuvattu 500-600 lajia vaihdellen sen mukaan, kuinka kauaksi itään maanosa on ulotettu. Suoralta kädeltä voin sanoa tuntevani näistä noin 400 lajia ja ilman suuria mieliinpalauttamisponnisteluja jokseenkin kaikki.

Viime vuosikymmeninä matkailu on räjähdysmäisesti kasvanut. Ei ole sitä kolkkaa maailmassa, minne ei pääsisi yhdenlaisella siivekkäällä: lentokoneella. Mikseivät siis myös lintuihmiset olisi lyöttäytyneet yhteen ja tehneet retkiä eri puolille palloamme. Suuri osa maailman linnustosta on kuvattu hyviin käsikirjoihin. Akateemisesta Kirjakaupasta saa perusteellisen lintuoppaan yhtä hyvin Uudesta Seelannista, Keniasta kuin Venezuelasta. - En ole ollut mikään suurmatkailija, mutta joitakin 2-3-viikkoisia matkoja olen sentään itselleni suonut.

Eksoottiset linnut ovat lämpimissä maissa vastassa jo hotellien puutarhoissa. Suuri osa matkoista onkin tapahtunut tavanomaisiin kohteisiin. Tavalliset ostosmatkaturistit ovat suhtautuneet meihin usein ihmetellen. Israelin Eilatissa tokaistiin: "Aina vaan ne niitä lintuja tuijottaa." Se ei meitä sanottavasti häirinnyt. Kaukoputki oli hotellin kattoparvekkeella, ja sieltä seurasimme pitkin Akaban lahtea Afrikasta palaavien petolintujen kevätmuuttoa; keisarikotkia, arokoktia, kääpiökotkia ja muuta "hauskaa".

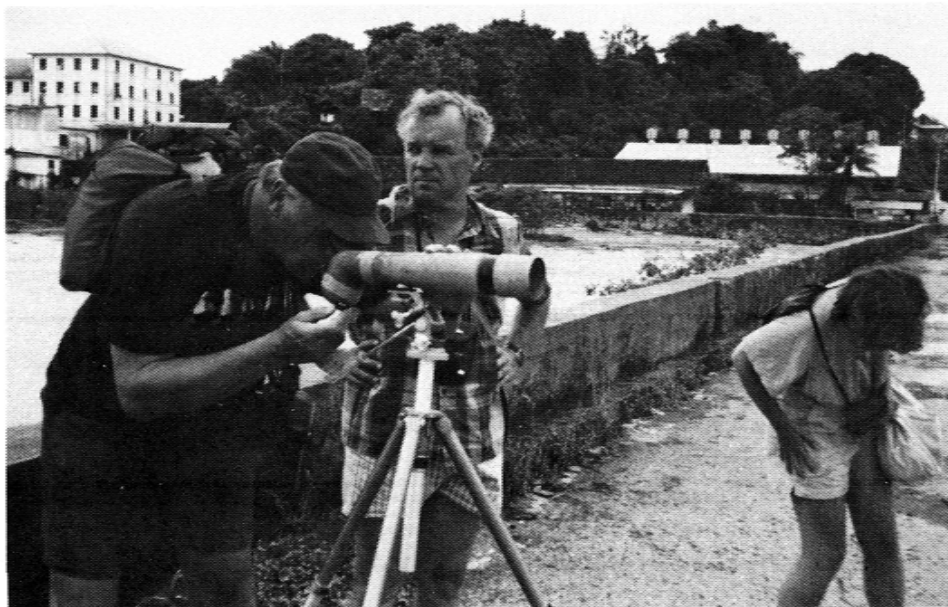

Suomalaisretkikunta "lounastauolla" Andien rinteillä Ecuadorissa helmikuussa 1990.

Suuriin ihmishistorian nähtävyyksiin tutustuminen ei estä tutustumista myös lintuihin. Taj Mahalin terasseilta olemme katselleet intialaista jokitiiraa ja Sevillan katedraalin ovelta ei lintuharrastaja voi olla huomaamatta torneissa pesiviä pikkutuulihaukkoja.

On toisaalta luonnollista, että olemme myös hakeutuneet kohteisiin, jotka ovat sivussa turismin valtaviirroista. Kaiken kiireen keskellä on tällöin jonkin lintumaailman "huipun" havaitseminen ollut kaksin verroin jännittävää. Etelä-Amerikan pohjoisosissa olemme yli 4000 metrin korkeudessa nähneet Andien kondorikotkan ja Intiassa etäisellä suojelualueella sukupuuton partaalla olevan lumikurjen.

Maapallolla elää noin 9000 lintulajia. Niistä noin tuhat lajia luokitellaan suorastaan uhanalaisiksi tai vaarallisesti vähentyneiksi. Suhteellisen pintapuolisia matkoja ajatellen osa lajeista elää realististen havaintomahdollisuuksien ulottumattomissa, kuten kaukaisilla valtamerien saarilla tai vuoristojen ylärinteillä. Kokonai-

Linnut ovat yhtä houkuttelevia kuin arvokala: Kannattaa pyytää vaikei saisikaan. Usein sattuu pettymyksiä; kaukoputken 20-kertainen suurennus paljastaa, ettei lintu olekaan kiinnostava. Ranska Guayana, helmikuu 1990. Kuvassa Kalevi K. Malmström, fil.maist., monille tuttu IV:n uutistoimituksen kasvo - Suomen kansainvälinen "eliittiornitologi".

Olen aina ollut ulkoiluihminen, ja mikäpä olisi ollut luonnollisempaa kuin parhaina retkeilyvuosinaan etsiä kohteita lintumaailmasta. Jos kysytään, mitä hyötyä harrastuksesta voisi olla, vastausta voidaan etsiä ainakin juuri tästä. Kuntoilua se sinänsä jo on. Jos taas ajatellaan, että se minkä kokee hauskaksi ja virkistäväksi, sanan laajassa merkityksessä on myös hyödyllistä, harrastukseni on varmasti ollut sitä. Lajituntemuksen ylläpitäminen muodostuu vuosien mittaan myös muistin virkistykseksi - ja opettaa sietämään erehdyksiä.

Koska olen ollut sekä lakimies että lintumies, tästä syntyi erikoislaatuinen yhdistelmä, joka toi mukanaan paljon antoisaa. Jouduin mukaan monenlaisiin asioihin: Suomen luonnonsuojeluyhdistyksen hallitukseen, Maailman Luonnon Säätiön Suomen rahaston perustajatyöryhmään, luonnonsuojelulakia uudistavan komitean sihteeriksi, kansallisuistoverkostoa kehittävän työryhmän jäseneksi, ilmansuojelulain valmistelijaksi ja erinäisiin muihin suojeluhankkeisiin. Ei ole kaukaa haettu, jos kuvittelen, että linnuilla on ollut tähän osuutensa.

Eero-Pekka Paavolainen

OUTO KIRJE HAHUN LAURIN POSTILAATIKOSSA

Marraskuun loppupuolella, vuonna 1966 hain päivän postin. Leviteltyäni saaliin keittiön pöydälle huomasin joukossa erikoisennäköisen kirjeen. Hihkaisin äidille: "Katso, täs on iha samanlainen kirje ko siin viimises Kotilie'e numeros!" Siinä nimittäin oli ollut haastattelu naisesta, joka oli tekstannut käsin kaikki presidentin yli 2000 kutsukirjettä itsenäisyyspäivän vastaanotolle. Äiti tokaisi: "Mikä lie mainos! Eihä meitä nyt sinne ainakaan kutsuta!" Siihen minä: "No tää on kyl itseltää Tasavallan Presidentilt. Katso itse, jos et minnuu usko!" Kädet täristen etsimme paperiveistä tai saksia. Lähtihän se kuori lopulta auki. Syynättyämme sisältöä tarkasti äiti sanoi: "Onha tää SE kutsu! Mää käskemää isä tuppaa! Saapha nähäh, mitä hää sanna!"

Isä Lauri syventeli kaikessa rauhassa oja lapiolla, ettei sadevesi pääsisi tulvimaan tien yli. Päässään hänellä oli vuosien mittaan rakkaaksi käynyt hattunsa, jolle äiti Lempi oli jo ajat sitten antanut polttotuomion. Työrukkaset, saappaat ja haalarit olivat samaa maata. Ne kaikki olivat ajan kuluessa sopivan pehmeiksi kiehnäntyneet. Isä ei siitä syystä kovin mielellään luopunutkaan vanhoista vaatteistaan. Kun katselin isää siellä sateessa, nauruhermojeni kutitti vastakohtien herkkyyttä! Kukaan ulkopuolinen ei ikinä uskoisi, että tuo mies on juuri saanut kutsun presidentin juhliin! Ajattelin itsekseni, että on siinä ihan sopiva mies menemään, mies, joka ei elämässään koskaan ollut pitänyt itsestään suurta ääntä. Hihkaisin rappusilta: "Isä hei, tule äkkiä sissää!" Isä nakkasi lapionsa siihen paikkaan ja tuli juoksujalkaa tupaan. "No, mikä hätä teil oikee tääl on?" Hän luuli, että meille oli sattunut jokin haaveri. "Eihä meil mikkää hätä oo. Istu penkil ja katso tätä kirjettä!" selvitti äiti puolestaan tilannetta. Isä sysäsi hatun ja rukkaset penkin viereen lattialle ja rupesi lukemaan kirjettä. Keittiössä vallitsi syvä hiljaisuus. Vain kellonraksutus kuului. Tuli oikein koko tauko fermaatin kera. Lopulta isä virkkoi: "Ja sinnehä mie en ainakaa lähe!" Rupesin suostuttelemaan. "Mitä, jos kuitekii lähtisit. Oisha se mukavaa roikata itsellee Kekkosel ja rouval kättä. Myö tääl koton katseltas sit telkkarist teitä. Lähe nyt vaa!" Isä yritti keksiä kaikkia mahdollisia esteitä. "Frakkii mie en kuitekaa ruppee ostamaa, se on iha varma!" hän murahti. Seurasasi pitkä suostuttelu ja neuvottelu. Lopulta isä antoi periksi, kun koko sisärengas osallistui pehmittelyyn.

Puvunosto, kampaajalla ja parturissakäynti tapahtuivat kyllä ajallaan, vaikkeivat ne isän lempihommiin kuuluneetkaan. Mutta frakkiasiassa isä piti päänsä. Hänen mielestään oli parempi käyttää pukua, jossa tunsu olevansa oma itsensä kuin kärkeä "lainahöyhenistä".

Kutsusta ei kerrottu kenellekään ulkopuoliselle. Ajateltiin, että olkoon yllätyksenä. Tulipa vihdoin itsenäisyyspäivän ilta. Isä ja äiti astuivat sisään siitä kuuluisasta Mariankadun puoleisesta ovesta ja joutuivat suoraan TV-kameroiden ristiin. Me kotimiehet puristimme sohvareunaa rystyset valkoisina. Mutta ei mitään hämminkiä! Siinä he astelivat täysin rauhallisina ja luontevina ikäänkuin tämän asteen juhlat kuuluisivat heidän jokapäiväiseen elämäänsä. Kättelykin sujui etiketin mukaan. Me huokasimme helpotuksesta. Hauholla tämä tapaus ylitti kirokkaasti uutiskynnyksen! Onnittelijoita riitti runsaasti ja pitkään. Tuntui kuin isä ja äiti olisivat voittaneet vähintään kultamitalin olympialaisista.

Annikki Laurintytär

Juhlahumussa kohdattiin jopa tuttuja. Lauri ja Lempi Paavolainen Hauholta, vas. kansanedustaja Lottanen rouvineen.

Tasavallan Presidentti ja Neuvos Niskinen kutsuvat Tiidit

Maanviljelijä ja Neuvos

Lauri Paavolainen

Itsenäisyyspäivän juhlavastaanotolle Linnun tiistaina

joulukuun 6 päivänä 1966 kello 19.20

Juhlapuku, suuret kunniamerkit

Sisäänkäynti Mariankadulta

Kutsukortti pyydetään esittämään sisäänkäynnillä

Esteen sattuessa pyydetään ilmoittamaan Presidentin abjutantille

Maanviljelijä ja Neuvos Lauri Paavolainen

Hauho

TASAVALLAN PRESIDENTILTÄ

Yht. n:o 890

PAAVOLAISTEN SUKUJUHLA

KARJALA-TALOSSA, HELSINGISSÄ

lauantaina 6.6.1992

Käpylänkuja 1, Laatokka-sali ja Yläsali, 2. krs

- 9.30 Ilmottautuminen ja tulokahvit (Yläsali)
Tietojen keruu ja tarkistukset (avioliitot, lapset, osoitteet ja yhteystiedot)
Tutustumista
- 11.00 Paavolaisten sukuseura ry:n vuosikokous eli Varsinainen sukukokous (Laatokka-sali)
tervetuliaispuhe, kokousasiat, kunniajäsenen nimeäminen; kokouksen aikana lapsille omaa ohjelmaa Yläsalin puolella.
- 12.30 LOUNAS, Ravintola Karelian pitopöytä, (Yläsali)
hinta 95 mk, lapset 50 mk
- 14.00 Sukujuhla (Yläsali)
- musiikkiesityksiä ja yhteislaulua
- kantaesityksenä Olavi Paavolaisen sävellys Ilmari Pimiän runoon
- yhteishaastattelu ja keskustelu:
Uuden elämän alkuun - sotien jälkeinen aika suvun historiasa: eri perhekuntien vaiheita jälleenrakennuksen Suomessa.
- vapaa sana
- n. 16.00 Juhlakahvit (Yläsali)

Tulkaapa sankoin joukoin mukaan, varsinkin niin, että nuoremmat pik-kuserkku- ja sukulaispersolvet näkevät toisiaan. Sukuseuran lehden vanhoja numeroita jaossa. Sukutaulujen ja kartan uusi painos myytävänä. Osoitteiden ja tietojen tarkistuspaikka. Suvun arkiston keräyspaikka.

Sopivia ohjelma- ja muuta puheenvuoroja esittämään, ja muuten yhteistä tietoisuuttamme kartuttamaan ovat kaikki tervetulleita. Järjestelijöinä ovat Raija Valonen (914-29029), Juhani Paavolainen (90-692 6893) ja Pentti Paavolainen (90-654559).

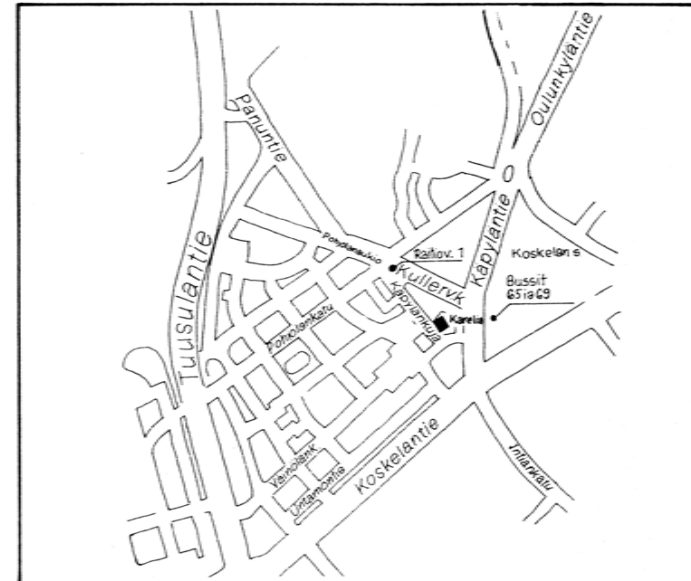
Ilmottautuminen sihteerille, Ritva Paavolainen (90-649899 os. Bulevardi 11, 00120 HELSINKI) 15.4. mennessä, jotta tiedämme lukumäärän ja tilausten vahvistukset ravintolalle voidaan tehdä ajoissa. Ilmoittautumattakin pääsee toki mukaan, jos aikoo empiä viime hetkiin asti.

KEITÄ MEITÄ PAAVOLAISIA TÄNÄÄN ONKAAN !

MIKÄ MEITÄ YHDISTÄÄ TAI VOISI YHDISTÄÄ ?

KUTSU SUKUKOKOUKSEEN

Paavolaisten sukuseura ry:n
jäsenet kutsutaan sukukokoukseen,
joka pidetään lauantaina
kesäkuun 6. päivänä 1992 klo 11.00
Helsingissä Karjalatalon Laatokka-salissa.
Käsitteltävänä sääntöjen määräämät asiat.

Meille pääsee helposti myös julkisilla kulkuneuvoilla:

- Bussi 65 A Lauttasaaresta, pysäkki keskustassa Ateneumin edessä.
- Bussi 69 Linja-autoasemalta.
- Raitiovaunu 1 Kauppiantien raitiotalusta.

PAAVOLAISTEN SUKUSEURA R.Y.

J o h t o k u n t a

Jaakko Paavolainen, puheenjohtaja, Bulevardi 11 A 10, 00120 Helsinki, puh. 90-649 899
Rauno Paavolainen, varapuheenjohtaja, Santunkatu 6, 15150 Lahti, puh. 918-334 401
Annikki Paavolainen, Vitsiälä, 14700 Hauho, puh. 917-41 209
Lauri Paavolainen, 47710 Jaala, puh. 951-34 109
Reino Paavolainen, Aleksis Kiven katu 32 B 9, 33200 Tampere, puh. 931-37 093
Toivo Paavolainen, Moukaritie 8 G, 03620 Karkkila, puh. 90-225 9079
Väinö Paavolainen, Länsilahdenkuja 4 D, 00210 Helsinki, puh. 90-692 6860
Väinö Paavolainen, Falanderinkatu 20 A 24, 67200 Kokkola, puh. 968-15 176
Elvi Seppälä, Seimenkatu 20, 33730 Tampere, puh. 931-645 985
Erkki Paavolainen, varajäsen, Riihitie 2 E 37, 05880 Hyvinkää, puh. 914-88 746
Tapio Paavolainen, varajäsen, 14680 Alvettula, puh. 917-45 159
Raija Valonen, varajäsen, Päivälänkatu 3, 05830 Hyvinkää, puh. 914-29 029
Ritva Paavolainen, sihteeri, Bulevardi 11 A 10, 00120 Helsinki, puh. 90-649 899
Martti Paavolainen, kunniajäsen

Lehden taitto ja puhtaaksikirjoitus Lou-Lou Vaske

* * * * *

* * * *

* *

*